

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om Statens Uddannelsesstøtte. (Indførelse af socialindkomst).

(Lovforslag nr. L 220. Fremsat 9/5 80).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Jimmy Stahr (S):**

Dette lovforslag er en konsekvens af forslaget om socialindkomst, og socialdemokratiet kan anbefale det.

Fogh Rasmussen (V):

Ja, det er vel ikke tiden nu at tilføje ret mange principielle bemærkninger til debatten om socialindkomst, som dette forslag jo hører sammen med. Men jeg skal bare kort gentage om dette her, at når vi skal anvende socialindkomst på tildelingen af uddannelsesstøtte, vil det diskriminere de uddannelsessøgende, hvis forældre placerer formuen erhvervsaktivt, i forhold til dem, hvis forældre gør det passivt. Det vil diskriminere de uddannelsessøgende, hvis forældre er selv-pensionister i stedet for at være medlemmer af mere kollektive pensionsordninger osv. osv., som det blev diskuteret under det forrige punkt på dagsordenen.

Men netop på uddannelsesstøtteområdet er der tale om en mindre principiel ændring ved at gå over til socialindkomst end på de øvrige områder, for vi har jo allerede på uddannelsesstøtteområdet kendt indregningen af formuen i forældrenes indkomst, når der skulle foretages tildeling af uddannelsesstøtte. Hidtil er 10 pct. af den del af formuen, der ligger over 300.000 kr., blevet tillagt forældrenes indkomst. Det er et system, som vi i venstre ikke har været begejstrede for, og hvis vi skal gå over til socialindkomst med den skærpelse, der her sker af indregningen

af formuen, aktualiserer det i høj grad spørgsmålet om, hvor aldersgrænsen for forældreafhængighed overhovedet skal ligge, og det er noget, vi vil dyrke i udvalget.

I øvrigt vil jeg stille mig lidt tvivlende over for, hvorvidt det rent administrativt praktisk vil være muligt at benytte oplysninger fra kalenderåret umiddelbart forud for støtteåret. Men det er jo ting, der kan ses på i udvalget.

I korthed vil jeg sige, at vores stilling til dette forslag naturligvis må ses i sammenhæng med vores stilling til indførelsen af socialindkomstbegrebet i det hele taget, og da vi som bekendt mener, det socialindkomstbegreb, regeringen har fundet frem til, rammer uretfærdigt, kan vi heller ikke støtte dette lovforslag.

Karen Højte Jensen (KF):

Dette forslag er jo en konsekvenslov, hvor den forældreafhængige stipendiestøtte fremtidig skal beregnes ud fra socialindkomstbegrebet. Den eksisterende lov har vi ikke stemt for, idet den er udarbejdet på U 90' præmisser. Vi kunne i princippet ønske unges afhængighed af forældrenes indtægts- og formueforhold lempet, men det er jo ikke det, dette forslag handler om. Det eksisterende beregningsgrundlag er vi ikke enige i.

Som det fra konservativ side fremgik af hele debatten om socialindkomstbegrebet, er vor grundholdning den, at vi er positive over for nye beregningsgrundlag. Vi er også parate til at spare, men konsekvensen af socialindkomstbegrebet, også i den her foreliggende sammenhæng, vil ramme den kategori af unge mennesker, hvis forældre typisk repræsenterer mellemindkomstgruppen, altså de unge, hvis forældre bor i eget hus eller har egen forretning eller erhvervsvirksomhed, men med en beskedent indtægt. Det er vanskeligt at se, at der i dette forslag ydes de unge større retfærdighed.

Poulsgaard (FP):

Hvem finder egentlig på sådan noget som »socialindkomst«? Nu er det et nyt ord, der er kommet ind i det danske sprog, så vi skal tale om socialindkomst nu de næste 25 år. Det er i hvert fald et fjollet navn, og vi burde nok finde på et nyt navn. Men når det er

[Poulsgaard]

sagt, er dette jo en del af den buket, der følger af indførelsen af socialindkomst.

Det kan ikke være undervisningsministeren ubekendt, at fremskridtspartiet har ment og stadig væk mener, vi har alt for mange studenter, og at vi får en akademikerpukkel, som vi i hvert fald ikke ønsker at være med til at fremme. Men det kan heller ikke være undervisningsministeren ubekendt, at vi f. eks. har indført en myndighedsalder på 18 år. Der er de unge mennesker myndige, med eget ansvar. Derfor synes vi, det er en lille smule bagvendt at koble dem sammen med forældreindkomst. Men her gælder, at får man ikke den, man elsker, må man elske den, man får. Vi elsker altså ikke studenter og den studieform, der er, men vi elsker så sandelig heller ikke dette forslag om indførelse af socialindkomst i uddannelsesstøtten. Derfor har vi på nuværende tidspunkt en hel del kritiske spørgsmål, vi vil stille i udvalget, men vi er åbne for forhandling.

Marianne Bentsen-Pedersen (SF):

Ja, vi har før på dagen talt om uddannelsesstøtte, og her påpegede jeg, at det var helt urimeligt, at man forventer, at unge mennesker kan leve for omkring 17.000 kr. om året. Her kan man selvfølgelig føje til, at de kan låne op til 25.000 kr., men det er stadig væk for lidt.

Der bliver med andre ord ofret alt for lidt på uddannelse, og vi mener, det er helt uanstændigt, at det beløb, man anvender til det formål, skal skæres yderligere ned. Vi har simpelt hen ikke råd til at hindre så mange unge mennesker i at uddanne sig. Vi burde snarere tilskynde dem til at tage en uddannelse, for de er vores fremtidige ressourcer. I SF mener vi, at understøtten skal tildeles uafhængigt af forældrenes indkomst. Det kan ikke være rimeligt, at unge mennesker på op til 22 år skal være afhængige af forældrene rent økonomisk.

Dette forslag modarbejder imidlertid vores mål om at gøre dem forældreafhængige: endnu flere vil blive forældreafhængige ved dette forslag. Men hvis forslaget havde inddebåret, at unge med rige forældre ville få mindre i støtte, mens unge med forældre, hvis indkomst er lav, ville få mere, kunne vi endda være tilbøjelige til at støtte det, uanset at vi har målet om at være forældreafhængig.

Men det er ikke tilfældet; der er ingen, der får mere her.

Vi mener selvfølgelig, at det kan virke urimeligt, når unge af forældre med stor formue eller store indtægter kan få uddannelsesstøtte, medens deres kammerater, der har forældre med almindelige indtægter, ikke kan få en krone. Men vi mener imidlertid ikke, at dette forslag tilnærmelsesvis er tilstrækkeligt til at ændre på dette forhold, især ikke så længe der overhovedet ikke tages hensyn til rentefradragene. Desuden mener vi, at man skal angribe problemerne ved kilden, og i dette tilfælde er kilden vores helt urimelige skattesystem.

Vi kan derfor ikke støtte forslaget.

Dræbye (RV):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Ole Vig Jensen, ikke kan være til stede, skal jeg kort gengive vores synspunkter.

Vi kan fra det radikale venstres side tilslutte os indførelsen af princippet om socialindkomst – det er jo allerede fremgået tidligere i debatten – og vi kan også tilslutte os, at det kommer til at omfatte offentlige ydelser i forbindelse med Statens Uddannelsesstøtte.

Det er heller ikke på uddannelsesområdet uden problemer at overgå til et støttebegreb på grundlag af socialindkomst, og disse forhold ønsker vi nærmere vurderet under udvalgsarbejdet.

Hvad angår konsekvensen på områder, der kan sammenlignes med støtte under Statens Uddannelsesstøtte, ønsker vi også disse forhold nærmere drøftet under udvalgsarbejdet; det angår ikke mindst den uddannelsesstøtte, som gives under den såkaldte højskoleordning.

Men vi kan altså tilsige et positivt og grundigt udvalgsarbejde.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg må jo som alle de andre sige, at vores ordfører ikke er til stede, så derfor skal jeg komme med et par bemærkninger om dette forslag.

Lad mig da først sige, at vi principielt er enige med dem, der har givet udtryk for, at forældrenes indkomst ikke skulle have indflydelse på de unges uddannelsesstøtte, men det er jo ikke det, lovforslaget handler om.

[Arne Bjerregaard]

Dette er en konsekvens af forslaget om socialindkomst, og da må vi sige, at på dette område rammer det dog mindst, fordi formuen allerede tages i betragtning ved tildelingen af støtten, så selv om det rammer nogle, mener jeg ikke, at det rammer så alvorligt, som nogle vil påstå. Jeg skal erkende, at på andre områder kan det måske gøre det.

Med disse ord skal jeg anbefale forslaget.

Flygaard (DR):

Retsforbundets principielle stilling til spørgsmålet om uddannelsesstøtte er formentlig ministeren bekendt, men da det foreliggende lovforslag drejer sig om at tage stilling til den eksisterende lovgivning, og da det efter retsforbundets opfattelse vil danne et bedre beregningsgrundlag end det nuværende, skal jeg tilsige en velvillig behandling ud fra de betragtninger, som mit partis ordfører, hr. Mølgaard, gjorde gældende i forbindelse med behandlingen af lovforslaget om socialindkomst.

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Jeg er enig med de ordførere, der har givet udtryk for, at dette ikke er et forslag, der bør give anledning til en almindelig diskussion om uddannelsesstøtte, ej heller er det vel tiden at tage en principiel debat om socialindkomstbegrebet op, den har folketetinget haft i de forløbne timer. Der er nogle konkrete ting vedrørende dette forslag, som bedst egner sig til drøftelse under udvalgsarbejdet, og jeg skal kun takke de ordførere, der udtrykte positivitet over for forslaget, som det ligger her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Det synes at være en god tid at holde møde på, denne tid af aftenen.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om bolig-sikring. (Indførelse af socialindkomst).
(Lovforslag nr. L 229. Fremsat 9/5 80).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 15 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

15) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om bolig-ydelse til pensionister. (Indførelse af socialind-komst).
(Lovforslag nr. L 230. Fremsat 9/5 80).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Knud Damgaard (S):

Jeg kan på mit partis ordførers, fru Winnie Møllers, vegne anbefale lovforslagene til en hurtig og positiv behandling.

Fogh Rasmussen (V):

Heller ikke ved behandlingen af disse forslag er tiden til mange principielle bemærkninger, men jeg synes nok, at det, måske specielt af hensyn til centrum-demokraterne, kunne være nødvendigt at slå fast, at der i høj grad ligger et stykke boligpolitik i disse forslag og i den udformning, som socialindkomstbegrebet tænkes at skulle have. Specielt med hensyn til det, som ligger centrum-demokraterne på sinde omkring ejerboligerne, er der grund til her at være opmærksom på den helt skæve virkning, som socialindkomstbegrebet vil have, f.eks. ved beregningen af boligydelse til pensionister. Dette forslag vil i praksis betyde, at ikke så få pensionister, der bor i ejerbolig, vil blive nødt til at flytte fra denne ejerbolig, og de må så bevæge sig ind i den kø, der efter ministerens udsagn står foran de sociale boligselskaber. Det synes jeg trods alt må vække til eftertanke hos centrum-demokraterne. Det er jo netop sådan, at ejerboligen ikke er holdt uden for socialindkomstbegrebet, sådan som man har forsøgt at give indtryk af. Ejerboligen indgår tværtimod i fastlæggelsen af socialindkomst-